

Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığından:

ESAS NO : 2013/30

KARAR NO: 2013/33

KARAR TR : 11.11.2013

(Ceza Bölümü)

ÖZET: 2247 sayılı Yasa'nın 1 ve 14. maddesinde belirtilen koşullar oluşmadığından, (Sulh Ceza Mahkemesinin görevsizlik kararı kesinleşmediğinden) aynı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yöntemine uygun bulunmayan BAŞVURUNUN REDDİNE karar verilmesinin gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Mağdur : N.D.

Sanık : A.T.

O L A Y : Çanakkale Boğaz Komutanlığı Sahil Güvenlik Grup Komutanlığı TCSG-84 Bot Komutanlığı emrinde görevli sanık Uzm.Çvş. A.T.'nın, 14.6.2008 günü, aynı Komutanlık emrinde görevli mağdur Uzm.Çvş. N.D.'ya karşı tehdit suçunu işlediğinden bahisle, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin 27.10.2010 gün ve E:2010/59,K:2010/356 sayılı kararı ile eylemine uyan 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 106/1. maddesinin birinci cümlesi ve aynı Kanun'un 62/1.maddesi uyarınca neticeten beş ay hapis cezasıyla cezalandırılmasına, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231.maddesi beş ve altıncı fıkraları gereğince hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiş, verilen karar yapılan itirazın reddedilmesiyle 29.12.2010 günü kesinleşmiştir.

Çanakkale 2. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 26.10.2011 gün ve E:2011/324, K:2011/979 sayılı kararı ile sanık A.T.'nin 13.3.2011 günü işlediği ileri sürülen yaralama suçu nedeniyle sonuçta 3.000,00 TL adli para cezası ile cezalandırılmasına, sanığın denetim süresi içinde yeniden suç işlediği anlaşıldığından gereğinin takdir ve ifası için mahkemesine ihbarda bulunulmasına karar verilmiş, verilen karar, kesinleştikten sonra Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Askeri Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

DENİZ KUVVETLERİ KOMUTANLIĞI ASKERİ MAHKEMESİ: 8.5.2013 gün ve E:2013/115, K:2013/80 sayıyla; sanığın 30.3.2012 tarihinde Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişğinin kesilmiş olması ve yüklenen suçun askeri bir suç veya askeri bir suça bağlı bulunmaması nedeniyle sanığı yargılama görevinin adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, temyiz edilmeyen karar kesinleşerek, dava dosyası, İnebolu Sulh Ceza Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNEBOLU SULH CEZA MAHKEMESİ: 16.7.2013 gün ve E:2013/344, K:2013/327 sayıyla, suç tarihinde sanığın asker kişi olup, yargılamanın 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231/11. maddesi kapsamında daha önce verilmiş bulunan hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararına ilişkin olarak, 5 yıllık denetimli serbestlik süresi içinde kasten yeni bir suç işlenmesi sebebiyle daha önceki hükmün iptali ile verilen cezanın açıklanmasına ilişkin olması nedeniyle sanığı yargılama görevinin askeri yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle, İnebolu Asliye Ceza

Mahkemesi'ne itiraz yolu açık olmak üzere görevsizlik kararı vermiş, dava dosyası, aynı Mahkemece, Mahkememize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümünün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler; Ahmet KARADAVUT, Davut TELLİ, Şuayip ŞEN, Turgut SÖNMEZ, Haluk ZEYBEL, Mehmet AVCIOĞLU'nun katılımlarıyla yapılan 11.11.2013 günlü toplantısında, Raportör-Hâkim G. Fatma BÜYÜKEREN'in, başvurunun reddi yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Askeri Yargıtay Başsavcı Yardımcısı Hulusi GÜL'ün, başvurunun reddine ilişkin yazılı ve sözlü açıklamaları dinlendikten sonra **GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:**

Dosyanın incelenmesinde, adli yargı yerince verilen görevsizlik kararının itiraz yolu açık olmak üzere verildiği anlaşılmıştır.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 34. maddesi ikinci fıkrasında, "Kararlarda, başvurulabilecek kanun yolu, süresi, mercii ve şekilleri belirtilir" denilmiş, 223. maddesinin onuncu fıkrasında, "Adli yargı dışındaki bir yargı merciiine yönelik görevsizlik kararı kanun yolu bakımından hüküm sayılır" düzenlemesi yer almış, 232. maddesinin altıncı fıkrasında ise, "Hüküm fıkrasında, 223 üncü maddeye göre verilen kararın ne olduğunun, uygulanan kanun maddelerinin, verilen ceza miktarının, kanun yollarına başvurma ve tazminat isteme olanağının bulunup bulunmadığının, başvuru olanağı varsa süresi ve mercisinin tereddüde yer vermeyecek şekilde açıkça gösterilmesi gerekir" hükmüne yer verilmiştir.

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanun'un "Olumsuz görev uyuşmazlığı" başlığı altında düzenlenen 14. maddesinde, "Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğu ileri sürülebilmesi için adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir" denilmektedir.

Uyuşmazlığın incelenebilmesi için, 2247 sayılı Yasa'nın 1 ve 14. maddeleri uyarınca, yargı yerlerince verilen kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekmektedir. Ceza Muhakemesi Kanunu hükümleri dışında ayrıca, Yargıtay İçtihadı Birleştirme Genel Kurulu'nun 9.12.1931 gün ve E:1931/12, K:1931/48 sayılı kararında da belirtildiği gibi yargı yolunu değiştirmeye yönelik görevsizlik kararlarının temyize tabi oldukları kuşkusuzdur. Böylece, başvuracağı kanun yolu, süresi, mercii yasaya uygun olarak gösterilmeyen kararın kesinleşmesinden söz edilmesine olanak yoktur. Bu nedenle, sanığa yukarıda açıklanan haklarını belirtir nitelikte tebligat yapılarak temyiz süresinin beklenmesi, görevsizlik kararı kesinleştikten sonra dosyanın Mahkememize gönderilmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, İnebolu Sulh Ceza Mahkemesi'nce verilen görevsizlik kararının kesinleşmemiş olması nedeniyle, 2247 sayılı Yasa'nın 1 ve 14. maddesinde belirtilen koşullar oluşmadığından, aynı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yöntemine uygun bulunmayan başvurunun reddine karar verilmesi gerekmiştir.

SONUÇ : 2247 sayılı Yasa'nın 1 ve 14. maddesinde belirtilen koşullar oluşmadığından aynı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yöntemine uygun bulunmayan BAŞVURUNUN REDDİNE, 11.11.2013 günü OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

II-2247 SAYILI KANUNUN 14. MADDESİ GEREĞİNCE VERİLEN KARARLAR
(OLUMSUZ GÖREV UYUŞMAZLIĞI)

Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığından:

ESAS NO : 2013/29

KARAR NO: 2013/32

KARAR TR : 11.11.2013

(Ceza Bölümü)

ÖZET: Sanık astsubayın fiillerinin Askeri Ceza Kanununda özel olarak düzenlenen madde ile Askeri Ceza Kanununun atfı ile Türk Ceza Kanununda düzenlenen "görevi kötüye kullanma" suçlarına sebebiyet verebileceği saptaması karşısında; yargılama aşamasında sanığın TSK. ile ilişkisinin kesilmesi, söz konusu askeri suç nedeniyle askeri mahkemenin yargılama görevinin devamına engel teşkil etmeyeceğinden, davanın ASKERİ YARGI yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Mağdurlar: 1- E.C., 2- E.O., 3- Ü.K., 4- C.E., 5- F.Ş., 6- S.B., 7- İ.B., 8- S.Ş.

Katılanlar : 1- B.İ., 2- M.U.

Sanık : H.A.

O L A Y : Kırklareli 55. Mknz. P. Tug. Loj. Dş. Sah. Hiz. Bl. Komutanlığı emrinde takım komutanı olarak görevli sanık S.S. İkm. Üçvş. H.A.'ın, Ağustos-Eylül-Ekim 2008 tarihlerinde, kışla içerisinde cep telefonu bulundurmanın ve kullanmanın suç olması nedeniyle aynı Komutanlık emrinde görevli mağdur İkm. Er M.U., İkm. Er B.İ. ve Ulş. Er E.C.'in üzerlerini arayıp bulduğu, İkm. Er Erdal Oruç, İkm. Er Ü.K. ve İkm. Er C.E.'in yataklarından aldığı, Ulş. Er F.Ş.ve İkm. Er S.B.'nin konuşurken görüp aldığı, P. Er İ.B.'in dolabından aldığı ve İkm. Er S.Ş.'un sigara paketinde görüp aldığı cep telefonlarının sim kartlarını çıkartarak sahiplerine verdiği, tutanak tutmadığı, bölük komutanına bildirmedığı ve telefonlarını isteyen mağdurlara sırasıyla, "bölük astsubayına verirsem ceza alırsın", "bir güzellik yap vereyim", "üçte birini ver", "mahkemeye verseydim daha mı iyiydi", "kırmızı kar yağınca veririm", "kafamı kızdırırsan seni askeri mahkemeye veririm", "askerliğin bitene kadar bende kalacak", "bakarız" dediği ve telefonlarını vermediği, mağdur Ü.K.'nin telefonunu verip "bir daha yakalatma" diyerek aldırıldığı sigaranın parasını vermediği, mağdur S.B.'ya başka bir telefonu 50 TL paraya sattığı, soruşturma başladığında telefonları birliğe teslim ettiği, böylece görevinin sağladığı nüfuzu kötüye kullanarak kendisine yarar sağladığı ve mağdurlar üzerinde manevi baskı yaparak icbar suretiyle irtikap suçunu işlediği ileri sürülerek, eylemine uyan Türk Ceza Kanunu'nun 250/1. maddesi uyarınca ayrı ayrı cezalandırılması istemiyle 54. Mekanize Piyade Tugay Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 11.5.2009 gün ve E:2009/159, K:2009/174 sayılı iddianamesiyle kamu davası açılmıştır.

54. MEKANİZE PİYADE TUGAY KOMUTANLIĞI ASKERİ MAHKEMESİ: 12.12.2012 gün ve E:2012/143, K:2012/275 sayıyla; sanığa yüklenen eylemin askeri suç olmaması ve sanığın yargılama aşamasında Türk Silahlı Kuvvetleri ile ilişkisinin kesilmiş olması nedeniyle 353 sayılı Kanun'un 17. maddesi uyarınca sanığın

yargılama görevinin adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, temyiz edilmeyen karar kesinleşerek, dava dosyası Kırklareli Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

KIRKLARELİ AĞIR CEZA MAHKEMESİ: 27.3.2013 gün ve E:2013/128, K:2013/98 sayıyla; sanığa yüklenen eylemin irtikap suçunu oluşturmadığı, eylemin Askeri Ceza Kanunu'nun 144. maddesi atfıyla Türk Ceza Kanunu'nun 257/1. maddesinde düzenlenen görevi kötüye kullanma veya Askeri Ceza Kanunu'nun 115.maddesinde düzenlenen memuriyet nüfuzunu kötüye kullanmak suçlarını oluşturabileceği, her iki halde de sanığı yargılama görevinin askeri yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, kararın temyiz edilmeden kesinleşmesi üzerine, dava dosyası, kendisine gelmekle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nca Mahkememize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümünün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler; Ahmet KARADAVUT, Davut TELLİ, Şuayip ŞEN, Turgut SÖNMEZ, Haluk ZEYBEL, Mehmet AVCIOĞLU'nun katılımlarıyla yapılan 11.11.2013 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME: Yapılan incelemede, usule ilişkin işlemlerde 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanun'da belirtilen süre ve biçim yönünden bir eksiklik görülmediği, askeri ve adli yargı yerleri arasında Yasa'nın 14. maddesinde öngörüldüğü biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu anlaşıldığından, esasın incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim G. Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde askeri yargı yerinin görevli olduğu yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN'ın askeri yargı, Askeri Yargıtay Başsavcı Yardımcısı Hulusi GÜL'ün davanın çözümünün askeri yargı yerinin görev alanına girdiğine ilişkin yazılı ve sözlü açıklamaları dinlendikten sonra **GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:**

Anayasanın "askeri yargı" yı düzenleyen 145 nci maddesinde asker kişilerin "askeri mahallerde" işledikleri suçlara bakmanın askeri mahkemelerin görevinde olduğu belirtilmişken; 12.9.2010 tarihinde yapılan halkoylaması sonucu kabul edilip, 23.9.2010 gün ve 27708 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5982 sayılı Yasa'nın 15. maddesi ile yapılan değişiklik ile maddenin birinci fıkrasında, "Askeri yargı, askerî mahkemeler ve disiplin mahkemeleri tarafından yürütülür. Bu mahkemeler; asker kişilerin tarafından işlenen askerî suçlar ile bunların asker kişilerin aleyhine veya askerlik hizmet ve görevleriyle ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidir. Devletin güvenliğine, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlara ait davalar her halde adliye mahkemelerinde görülür.

Savaş hali haricinde, asker olmayan kişiler askeri mahkemelerde yargılanamaz" denilmek suretiyle "askeri mahallerde" unsuru madde metninden çıkarılmıştır.

353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu Ve Yargılama Usulü Kanunu'nun "Askeri Mahkemelerin Görevleri" başlığı altında düzenlenen İkinci Bölümünde yer alan "Genel Görev" başlıklı 9. maddesinde; "Askeri Mahkemeler Kanunlarda aksi yazılı olmadıkça asker kişilerin askeri olan suçları ile bunların asker kişilerin aleyhine veya askeri mahallerde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidirler" denilmekte iken, maddenin "...askeri mahallerde..." ibaresi Anayasa Mahkemesi'nin 26.6.2012 tarih ve 28335 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 15.3.2012 gün ve E:2011/30, K:2012/36 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

"Askeri suç" ise, öğretide ve uygulamada;

a) Unsurları ve cezalarının tamamı Askeri Ceza Kanunu'nda yazılı olan, başka bir anlatımla, Askeri Ceza Kanunu dışında hiçbir ceza yasası ile cezalandırılmayan suçlar,

b) Unsurları kısmen Askeri Ceza Kanunu'nda kısmen diğer ceza yasalarında gösterilen suçlar,

c) Türk Ceza Kanunu'na atıf suretiyle askeri suç haline dönüştürülen suçlar, olmak üzere üç grupta mütalaa edilmektedir.

Aynı Yasa'nın 13.10.1996 gün ve 22786 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4191 sayılı Yasa'yla değişik 17. maddesinde; "askeri mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmesi, daha önce işlenen suçlara ait davalara bu mahkemelerin bakma görevini değiştirmez. Ancak suçun askeri bir suç olmaması askeri bir suça bağlı bulunmaması ve sanık hakkında kamu davası açılmamış olması halinde askeri mahkemenin görevi sona erer" denilmekte iken, maddenin "... ve sanık hakkında kamu davası açılmamış olması ..." tümcesi Anayasa Mahkemesi'nin 11.3.2000 gün ve 23990 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1.7.1998 gün ve E:1996/74, K:1998/45 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

Buna göre, askeri mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmesi, daha önce işlenen suçlara ait davalara bu mahkemelerin bakma görevini değiştirmez. Ancak yüklenen suçun askeri bir suç olmaması, askeri bir suça bağlı bulunmaması halinde, askeri mahkemenin görevinin sona ereceği açıktır. İptal kararı nedeniyle, sanık hakkında kamu davasının açılmış olup olmamasının bir önemi bulunmamaktadır.

Dosya içinde bulunan, Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın 1.4.2011 gün ve PER:1920-317525-11/Per. İşl. D. E ve Arş. Ş. 102431 sayılı yazısından, sanığın disiplinsizlik nedeniyle Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrıldığı bildirildiği ve ekinde ayırma karar suretinin gönderildiği anlaşılmıştır.

Olumsuz görev uyumsuzluğuna konu kamu davasında, askeri yargı yerince verilen görevsizlik kararında, sanığa yüklenen eylemin askeri suç olmaması ve sanığın yargılama aşamasında Türk Silahlı Kuvvetleri ile ilişkisinin kesilmiş olması nedeniyle, sanığı yargılama görevinin adli yargı yerine ait olduğu gerekçesine yer verilmiş ise de, dosyanın incelenmesinde, adli yargı yerince verilen görevsizlik kararının gerekçesinde, iddianamede, sanığa yüklenen eylemin, sanığın gerek nöbetçi olduğu gerekse böyle bir görevinin bulunmadığı sıralarda, askeri birlik komutanının emirleri gereği kışla içerisinde erler tarafından bulundurulması veya kullanılması yasak edilen cep telefonlarını tespit ederek bunlara el koymasına rağmen, herhangi bir resmi işlem yapmadığı, tutanak tutmadığı, durumu birlik komutanına intikal ettirmediği, mağdurların yakalanan telefonları istemesi üzerine "kırmızı kar yağınca alırsın", "askerliğin bitene kadar bende kalacak" gibi söylemlerde bulunduğu, bazı sanıklardan sigara ya da bu şekilde küçük taleplerde bulunduğu ya da erlerle alacak- borç, telefon alım-satım ilişkisine girdiği, bazen bu telefonları kullandığı şeklinde gerçekleştiğinin anlatıldığı, dosyadaki mağdur ifadelerinin incelenmesinde, sanığın mağdurlara yönelik bir baskı uyguladığına dair bir iddianın da bulunmadığı, aslında mağdurların, sanık tarafından el konulan telefonları terhis tarihlerine kadar talep etme hakları da bulunmadığından, söz konusu telefonların sanık tarafından icbar suretiyle iade edilmemesi ve bundan menfaat sağlanmasının da söz konusu olmadığı, olayda, sanığın kanun ve emirlerle uhdesine tevdi edilen görevi savsaması, ihmal göstermesi ve keyfi muamelede bulunmasının söz konusu olduğu, bu itibarla sanığın eylemlerinde yasanın öngördüğü anlamda icbar boyutuna varan bir davranışının bulunmadığı, bu nedenle

sanığın eyleminin Askeri Ceza Kanunu'nun 144.madde atfıyla Türk Ceza Kanunu'nun 257.madde kapsamında "görevi kötüye kullanma" ya da Askeri Ceza Kanunu'nun 115.madde kapsamında "memuriyet nüfuzunu kötüye kullanma" vasfında olabileceği açıklanarak, Türk Ceza Kanunu'nun 250. maddesinde düzenlenen suçun gerçekleşmeyeceğinin değerlendirildiği gözetildiğinde Kırklareli Ağır Ceza Mahkemesi'nce verilen görevsizlik kararı hukuka uygun bulunmuştur.

Bu durumda, sanığa yüklenen eylemin 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu'nda düzenlenen ya da 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'na atıf suretiyle askeri suç haline dönüştürülen suçlar kapsamında kaldığı, bu nedenle "askeri suç" olduğu açıktır.

353 sayılı Yasa'nın 17. maddesinde, askeri mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmesiyle daha önce işlenen suçlara ait davalara bu mahkemelerin bakma görevinin değişmeyeceği, ancak suçun askeri bir suç olmaması askeri bir suça bağlı bulunmaması durumunda, askeri mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmesiyle, askeri mahkemenin görevinin sona ereceği düzenlenmiş olduğundan ve somut olayda sanık hakkında yukarıda anlatıldığı şekilde askeri suça uygun olduğu kabul edilen eylemleri nedeniyle açılan kamu davasının 353 sayılı Yasa'nın 17. maddesi uyarınca askeri yargı yerinde görülmesi ve 54. Mekanize Piyade Tugay Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ASKERİ YARGI yerinin görevli olduğuna, bu nedenle 54. Mekanize Piyade Tugay Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin 12.12.2012 gün ve E:2012/143, K:2012/275 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 11.11.2013 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

--- • ---

Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığından:

ESAS NO : 2013/31

KARAR NO: 2013/34

KARAR TR : 11.11.2013

· (Ceza Bölümü)

ÖZET : Asker kişi sanık hakkında, 5607 sayılı Kanun'da düzenlenen suça uygun eylemleri nedeniyle açılan kamu davasının, aynı Kanun'un 17.maddesi uyarınca ADLİ YARGI yerinde görülmesinin gerektiği, kaldı ki, aksi durumda dahi, yüklenen eylemin askeri suç olmaması, askeri suça bağlı bulunmaması ve askeri mahkemede yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmiş olması nedeniyle ADLİ YARGI yerinde görülmesinin gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : G.M.

O L A Y : Hatay Yayladağı Belengöz Hudut Karakol Komutanlığı 370 nolu hudut taşı bölgesinde 12.7.2008 tarihinde yasadışı yollarla yurda sokulmaya çalışılırken ele geçirilen 29 çuval sigarayı, karakola taşımakla görevlendirilen askerler

arasında bulunan aynı Komutanlık emrinde görevli sanık P. Er G.M.'ın, kendisine emanet edilen çuvalların içinden alarak sakladığı on karton malboro marka sigarayı 25.7.2008 günü, satmak için Antakya'ya götürmek üzere nizamiyeden çıkarmaya çalışırken yakalandığı, böylece sanığın kendisine hizmet gereği emanet edilen devlet malını saklamak suretiyle zimmet suçunu işlediği ileri sürülerek eylemine uyan 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu'nun 131/1. maddesi (ilk cümlesi) uyarınca cezalandırılması istemiyle 6. Kolordu Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 25.12.2008 gün ve E:2008/1316, K:2008/884 sayılı iddianamesiyle kamu davası açılmıştır.

6. Kolordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi, sanığa yüklenen eylemin, görevi kötüye kullanma suçunu oluşturduğu ve suçun sübuta erdiği gerekçesiyle sanığın Askeri Ceza Kanunu'nun 144. maddesi göndermesiyle Türk Ceza Kanunu'nun 257/1. maddesi uyarınca cezalandırılmasına karar vermiş, kararın sanık tarafından temyiz edilmesi üzerine, Askeri Yargıtay 4. Dairesi, yüklenen eylemin 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun 3/5 ve 4/4. maddeleri kapsamında suç teşkil ettiği ve aynı Kanun'un 17. maddesi uyarınca anılan suç ile ilgili yargılama görevinin adli yargıya ait olduğu gerekçesiyle hükmün vafa bağlı görev yönünden bozulmasına karar vermiştir.

6.MEKANİZE PİYADE TÜMEN KOMUTANLIĞI ASKERİ MAHKEMESİ: 21.11.2012 gün ve E:2012/857, K:2012/413 sayıyla; bozma ilamında yazılı hususları tekrar ederek, sanığı eylemine uyan 5607 sayılı Kanun uyarınca yargılama görevinin adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, kararın Adli Müşavir tarafından temyiz edilmesi üzerine, bu kez Askeri Yargıtay 4. Dairesi'nce hükmün onanarak kesinleşmesinden sonra, dava dosyası, Hatay 4. Asliye Ceza Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

Hatay 4. Asliye Ceza Mahkemesi, suç yerinin Yayladağı İlçesi olduğunu ve davaya sulh ceza mahkemesinde bakılması gerektiğini belirterek görevsizlik kararı vermiş, dava dosyası Yayladağı Sulh Ceza Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

YAYLADAĞI SULH CEZA MAHKEMESİ: 7.6.2013 gün ve E:2013/58, K:2013/123 sayıyla; sanığa yüklenen eylemin 4733 sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 8/4. maddesinde düzenlenen suç kapsamında kaldığı, bu Kanun'da da yargılama görevinin adli yargı yerine ait olduğuna ilişkin bir düzenlemenin bulunmadığı, bu nedenle sanığı yargılama görevinin askeri yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, kararın temyiz edilmeden kesinleşmesi üzerine, dava dosyası kendisine gelmekle 6. Mekanize Piyade Tümen Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nce, Mahkememize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümünün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler; Ahmet KARADAVUT, Davut TELLİ, Şuayip ŞEN, Turgut SÖNMEZ, Haluk ZEYBEL, Mehmet AVCIOĞLU'nun katılımlarıyla yapılan 11.11.2013 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME: Yapılan incelemede, usule ilişkin işlemlerde 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanun'da belirtilen süre ve biçim yönünden bir eksiklik görülmediği, askeri ve adli yargı yerleri arasında Yasa'nın 14. maddesinde öngörüldüğü biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu anlaşıldığından, esasın incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim G. Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN'ın adli yargı, Askeri Yargıtay Başsavcı Yardımcısı Hulusi GÜL'ün davanın çözümünün adli yargı yerinin görev alanına

girdiğine ilişkin yazılı ve sözlü açıklamaları dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Anayasanın "askeri yargı" yı düzenleyen 145 nci maddesinde, asker kişilerin "askeri mahallerde" işledikleri suçlara bakmanın askeri mahkemelerin görevinde olduğu belirtilmişken; 7.5.2010 tarih ve 5982 sayılı Kanunla Anayasanın bu maddesinde yapılan değişiklikle "askeri mahallerde" unsuru madde metninden çıkarılmıştır.

353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu Ve Yargılama Usulü Kanunu'nun "Askeri Mahkemelerin Görevleri" başlığı altında düzenlenen İkinci Bölümünde yer alan "Genel Görev" başlıklı 9. maddesinde; "Askeri Mahkemeler Kanunlarda aksi yazılı olmadıkça asker kişilerin askeri olan suçları ile bunların asker kişiler aleyhine veya askeri mahallerde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidirler" denilmekte iken, maddenin "...askeri mahallerde..." ibaresi Anayasa Mahkemesi'nin 26.6.2012 tarih ve 28335 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 15.3.2012 gün ve E:2011/30, K:2012/36 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

"Askeri suç" ise, öğretide ve uygulamada;

a) Unsurları ve cezalarının tamamı Askeri Ceza Kanunu'nda yazılı olan, başka bir anlatımla, Askeri Ceza Kanunu dışında hiçbir ceza yasası ile cezalandırılmayan suçlar,

b) Unsurları kısmen Askeri Ceza Kanunu'nda kısmen diğer ceza yasalarında gösterilen suçlar,

c) Türk Ceza Kanunu'na atıf suretiyle askeri suç haline dönüştürülen suçlar, olmak üzere üç grupta mütalaa edilmektedir.

Aynı Yasa'nın 13.10.1996 gün ve 22786 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4191 sayılı Yasa'yla değişik 17. maddesinde; "askeri mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmesi, daha önce işlenen suçlara ait davalara bu mahkemelerin bakma görevini değiştirmez. Ancak suçun askeri bir suç olmaması askeri bir suça bağlı bulunmaması ve sanık hakkında kamu davası açılmamış olması halinde askeri mahkemenin görevi sona erer" denilmekte iken, maddenin "... ve sanık hakkında kamu davası açılmamış olması ..." tümcesi Anayasa Mahkemesi'nin 11.3.2000 gün ve 23990 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1.7.1998 gün ve E:1996/74, K:1998/45 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

Buna göre, askeri mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmesi, daha önce işlenen suçlara ait davalara bu mahkemelerin bakma görevini değiştirmez. Ancak yüklenen suçun askeri bir suç olmaması, askeri bir suça bağlı bulunmaması halinde, askeri mahkemenin görevinin sona ereceği açıktır. İptal kararı nedeniyle, sanık hakkında kamu davasının açılmış olup olmasının bir önemi bulunmamaktadır.

3497 sayılı Kara Sınırlarının Korunması ve Güvenliği Hakkında Kanun'un "Görev, Yetki ve Görev İlişkileri" başlığı altında düzenlenen 2. maddesinde, "Kara sınırlarını korumak ve güvenliğini sağlamak görevi Kara Kuvvetleri Komutanlığına ait olup bu görev sınır birliklerince;

1. Kendi sorumluluğunda olan bölgede sınırı korumak ve güvenliğini sağlamak,

2. Gümrük hattındaki giriş ve çıkış kaçakçılığı ile kara sınırları boyunca tesis edilen birinci derece askeri yasak bölge içerisinde suç teşkil eden eylemleri önlemek, suçluları yakalamak, bu bölgede işlenen meşhurat suç faillerini ikinci derece askeri yasak bölgede de takip etmek ve yakalamak, failler hakkında zorunlu yasal işlemleri yapmak, yakalanan kişi ve suç delillerini ilgisine göre mahalli güvenlik kuvvetlerine teslim etmek,

3. Kara sınırlarından iltica amacıyla giren muharip yabancı ordu mensupları hakkında 11.8.1941 tarihli ve 4104 sayılı Muharip Yabancı Ordu Mensuplarından Türkiye'ye İltica Edenler Hakkında Kanun hükümlerini uygulamak, diğer mültecileri silah, muhimmat ve sair harp araç ve gereçlerinden arıtmak, bu mülteciler ile beraberlerinde getirdikleri malzemeleri ilgili makamlara teslim etmek,

Şeklinde yerine getirilir.

Yukarıda belirtilen görevler askeri hizmetten sayılır" denilmiştir;

5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun "Kaçakçılık suçları" başlığı altında düzenlenen 3. maddesinin beşinci fıkrasında, "Birinci ila dördüncü fıkralarda tanımlanan fiillerin işlenmesine iştirak etmeksizin, bunların konusunu oluşturan eşyayı, bu özelliğini bilerek ve ticari amaçla satın alan, satışı arz eden, satan, taşıyan veya saklayan kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır"; "Nitelikli haller" başlığı altında düzenlenen 4. maddesinin dördüncü fıkrasında, "Bu kanunda tanımlanan suçların, kaçakçılık fiillerini önlemek, izlemek, araştırmak ve soruşturmakla görevli kişiler tarafından veya meslek ve sanatın sağladığı kolaylıklardan yararlanmak suretiyle işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır"; "Yetkili merciler" başlığı altında düzenlenen 17.maddesinin ikinci fıkrasında ise, " Bu Kanun kapsamına giren suçlar dolayısıyla açılan davalar, Adalet Bakanlığının teklifi üzerine Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenen asliye ceza mahkemelerinde görülür. Ancak bu suçlarla bağlantılı olarak resmi belgede sahtecilik suçunun işlenmesi halinde, görevli mahkeme ağır ceza mahkemesidir" hükmü yer almıştır.

Olumsuz görev uyuşmazlığına konu kamu davasında, adli yargı yerince verilen görevsizlik kararında, sanığa yüklenen eylemin 4733 sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 8/4. maddesinde düzenlenen suç kapsamında kaldığı, bu Kanun'da da yargılama görevinin adli yargı yerine ait olduğuna ilişkin bir düzenlemenin bulunmadığı, bu nedenle sanığı yargılama görevinin askeri yargı yerine ait olduğu gerekçesine yer verilmiş ise de, dosyanın incelenmesinde, askeri yargı yerince verilen görevsizlik kararının gerekçesinde, sanığın, 3497 sayılı Kanun uyarınca huduttan geçişten itibaren kaçakçılığı men ve takip görevi bulunan, Hatay Yayladağı Belengöz Hudut Karakol Komutanlığı emrinde görevli "er" statüsünde, sınırı kaçak yollardan geçmeye çalışan kaçakçıların fark edilmeleri üzerine bırakarak kaçtıkları ve bu suretle ele geçirilen çuvallar (kaçak sigara ile dolu)hakkında resmi işlem yapılmasını temin için karakola taşınması amacıyla karakoldan çağırılan bir grup askerden biri olup, görevinin çuvalları taşımaktan ibaret olduğu belirtilerek, işlediği ileri sürülen eylemlerin 5607 sayılı Kanun'da düzenlenen suça uygun olabileceği açıklanarak, özel kanun niteliğinde bulunan 5607 sayılı Kanun'un 17.maddesi hükmü uyarınca adli yargı yerinde yargılanmasının gerektiği değer-lendirilerek verilen görevsizlik kararı hukuka uygun bulunmuştur.

Bu durumda, özel kanun niteliğinde bulunan 5607 sayılı Kanun'da düzenlenen suça uygun eylem nedeniyle sanık hakkında açılan davanın aynı Kanun'un 17.maddesi uyarınca adli yargı yerinde görülmesi ve yargılamanın askeri yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle verilen görevsizlik kararının kaldırılması , aynı yargı

kolu içerisinde yer alan mahkemeler arasında oluşabilecek görev uyuşmazlığının görevli mahkemece tartışılıp değerlendirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Kaldı ki, aksi durumda dahi, sanığa yüklenen eylemin, 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu'nda düzenlenen suçlar kapsamında olmadığı ve anılan Kanun'da bu eyleme ilişkin bir düzenlemenin bulunmadığı, bu nedenle "askeri suç" olmadığı ve sanığın yargılama aşamasında terhis edildiğinin dosya içinde mevcut bilgi ve belgelerden anlaşıldığı, 353 sayılı Yasa'nın 17. maddesinde de, askeri mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesil-mesiyle daha önce işlenen suçlara ait davalara bu mahkemelerin bakma görevinin değişmeyeceği, ancak suçun askeri bir suç olmaması askeri bir suça bağlı bulunmaması durumunda, askeri mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmesiyle, askeri mahkemenin görevinin sona ereceği düzenlenmiş bulunduğu ve somut olayda sanığa yüklenen eylemin askeri suç olmadığı, 3497 sayılı Kara Sınırlarının Korunması ve Güvenliği Hakkında Kanun'un 2.maddesinde belirtildiği üzere, askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işlendiği belirlendiğinden, 353 sayılı Yasa'nın 17. maddesi uyarınca da, açılan kamu davasının adli yargı yerinde görülmesinin gerektiği açıktır.

Açıklanan nedenlerle, 5607 sayılı Kanun'da düzenlenen suça uygun eylemi nedeniyle sanık hakkında açılan davanın aynı Kanun'un 17.maddesi uyarınca adli yargı yerinde görülmesi ve Yayladağı Sulh Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGI yerinin görevli olduğuna, bu nedenle Yayladağı Sulh Ceza Mahkemesi'nin 7.6.2013 gün ve E:2013/58, K:2013/123 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 11.11.2013 gününde OYBİRLİĞİ İL